

Par DKS uzraudzību un kontroli Mārupes novadā

Ūdenssaimniecības sistēmu inženiere Andra Priekule

21.05.2024

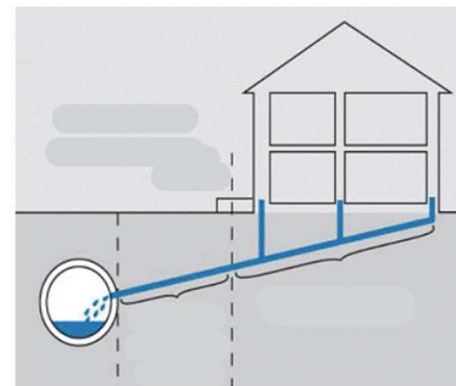
MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

1. Ieguvumi, veicot DKS pārbaudes

Viens no DKS pārbaužu uzdevumiem ir veicināt pieslēgšanos **centralizētajiem kanalizācijas tīkliem (CKT)**, kur tas ir iespējams. Kā arī MK noteikumi nosaka, ka neatbilstošas DKS gadījumā īpašniekam ir pienākums pieslēgties CKT.

IEGUVUMI

- Esošajam tīklam **palielinās lietotāju skaits**
- No papildus jauniem pieslēgumiem tiek iegūti līdzekļi, lai **paplašinātu** esošo maģistrāļu tīklu. Rodas jaunas pieslēgumu iespējas, turpina palielināties CKT lietotāju skaits.
- **Tiek atklāti nelegālie pieslēgumi**
- Iedzīvotājam nav jābūt kanalizācijas sistēmu speciālistam!
- Gruntī un vidē **nenonāk neattīrīti notekūdeņi**
- Tīrāka vide - mazāk iedzīvotāju sūdzību par smakām apkārtējā vidē

2. Resursi DKS pārbaudēm

Vai pareizs ir apgalvojums, ka pašvaldībām trūkst resursu DKS pārbaudēm?

Piemērā pieņemts, ka gadā tiek veiktas 100 pārbaudes un pārbaužu rezultātā 50 mājsaimniecības pieslēdzas CKT.

**Izlietotā nauda
atgriežas caur
jauniem CKT
pieslēgumiem!**

Kanalizācijas tarifs bez PVN (mīnus tarifs Rīgai 0,97 €/m3)	1,68 €/m3	Notekūdeņu apjoms, kas nenonāk gruntī
1 mājsaimniecība 8m3/mēn	13,44 €	8 m3
1 mājsaimniecība gadā	161,28 €	96 m3
50 mājsaimniecības 1.gadā	8 064 €	4800 m3
100 mājsaimniecības 2.gadā	16 128 €	9600 m3
150 mājsaimniecības 3.gadā	24 192 €	14400 m3
200 mājsaimniecības 4.gadā	32 256 €	19200 m3
250 mājsaimniecības 5.gadā	40 320 €	24000 m3
Kopā pirmajos 5 gados	120 960 €	72 000 m3
Kopā nākamajos 5 gados	201 600 €	120 000 m3

3. Kas Mārupes novada pašvaldībā strādā ar DKS?

Pašvaldībā ir 1 algots speciālists uz pilnu slodzi: ūdenssaimniecības sistēmu inženieris

Speciālista pārziņā ir visas funkcijas, kuras izriet no MK noteikumiem Nr. 384 un pašvaldības saistošajiem noteikumiem:

1. DKS reģistrēšana un reģistra uzturēšana
2. Iedzīvotāju informēšana par DKS reģistrēšanas nepieciešamību; konsultēšana, kā pieslēgties CKT un kādi ir nosacījumi līdzfinansējuma saņemšanai
3. Dalība līdzfinansējuma piešķiršanas komisijā
4. Asenizatoru reģistrēšana, reģistra uzturēšana
5. DKS pārbaūžu organizēšana (grafika sastādīšana, DKS īpašnieku informēšana)
6. DKS pārbaūžu veikšana
7. Darbs ar DKS īpašniekiem pēc pārbaudēm

4. DKS pārbaudes

4.1. Pirms pārbaudēm speciālists veic sagatavošanās darbus:

➤ Tiek izvēlēti īpašumi, kuros tiks veiktas pārbaudes:

- tuvumā ir CKT,
- blīvi apdzīvotā vietā,
- tuvu ūdenstilpnes,
- ignorējuši aicinājumu reģistrēt DKS,
- reģistrācijas pieteikumā norādīta pretrunīga informācija,
- vienā dienā plāno vienā kvartālā, lai nav tālu jāpārbrauc.

➤ tiek sastādīts pārbaucēju grafiks

➤ DKS īpašnieks tiek informēts par pārbaudes datumu

** Kritērijs nav tas, vai ir vai nav veikta DKS reģistrācija!*

4.2. Pārbaudēs piedalās:

Pārbaudēs piedalās pašvaldības speciālists kopā ar asenizatoru. Pagājušajā gadā iepirkuma rezultātā tika noslēgts līgums ar asenizācijas uzņēmumu par DKS pārbaūžu veikšanu.

- Speciālists kopā ar asenizatoru objektā apseko DKS, veic fotofiksāciju, pieņem lēmumu par DKS izsūkņēšanas nepieciešamību: krājvertņu un septiķu izsūkņēšana nepieciešama, lai pārbaudītu tvertņu hermētiskumu. Ir arī situācijas, kad atsūknēt nepieciešams NAI iekārtas, kuras nefunkcionē.
- Asenizators veic atsūkņēšanu, ja tas ir nepieciešams.
- Tiek sastādīts pārbaudes akts.
- Speciālists skaidro DKS īpašniekam to, kas sistēmā neatbilst, kā sistēma pareizi jāapsaimnieko, kā arī konsultē par pieslēgšanos CKT un informē par nepieciešamību veikt DKS reģistrāciju.

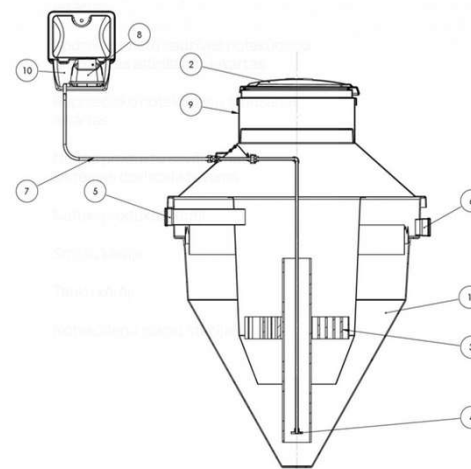
4.3. NAI pārbaude Nr.1

NAI apsekošana Mārupes pilsētā

- Īpašums atrodas 15 metri no Mārupītes
- CKT 5 metri no NAI

NAI pārbaudē konstatēts:

- uzstādīta attīrīšanas iekārta Traidenis NV (ražots Lietuvā)
- nav veikta DKS reģistrācija
- īpašniekam nav NAI tehniskās dokumentācijas, jo īpašumu nopircis pirms pusotra gada
- nav apkopes akta par pēdējo apkopi. Īpašnieks mutiski informēja, ka 2 reizes gadā iekārtu izsūknē (tātad trūkst zināšanu par NAI apsaimniekošanu)
- tehniski iekārta ir funkcionējoša, kompresors nodrošina gaisa padevi
- gaisa padeves zonā bieža nosēdumu/putu kārtā
- nav zināms, kur aizplūst attīrītie notekūdeņi (vai tie tiek infiltrēti vai ieplūst lietus kanalizācijā un tālāk Mārupītē)

4.3. NAI pārbaude Nr.2

NAI pārbaude Trenčos, Babītes pagasts

Pārbaude veikta pēc sūdzību saņemšanas par kanālā ieplūstošo ūdeni kanalizācijas smaku

- Īpašums atrodas 130 metrus no Babītes ezera kanāla
- Ciemā nav CKT

NAI pārbaudē konstatēts:

- uzstādīta attīrīšanas iekārta Wavin Labko (ražots Somijā)
- Īpašniekam nav NAI tehniskās dokumentācijas, jo īpašumu nopircis pirms pieciem gadiem
- Īpašnieks 2 reizes gadā veic apkopes, ir saglabāti visi apkopju akti
- tehniski iekārta **NAV funkcionējoša, kompresors nestrādā, ūdens līmenis būtiski virs ieplūdes un izplūdes caurules!!**
- Iekārtā **ievietots sūknis!!**
- (ne)attīrītie notekūdeņi aizplūst vai tiek pārsūknēti uz lietus kanalizāciju un nonāk Trenču poldera kanālā, kas ir dabas lieguma «Babītes ezers» blakus esošā teritorija

PIEZĪMES: Vairāki ienācēji ir sūkņa iedaļa no pagilētiem darbiem. Iegādājoties papildus darbu pūķi, saņemot apkopi.

DARBU SASTĀVS UN MATERIĀLI	MĒRV.	DAUDZ.	CENA	SUMMA BEZ PVN
TEHNISKA DARBS OBJEKTA	h	1	65,00	65,00
NOBRAUKTIE KILOMETRI	km	36	0,95	34,20
UTILIZĀCIJA	m ³	1	35,00	35,00
IZLIETOTIE MATERIĀLI				
ROTH kanteņi	Kompl	1	176,80	176,80
Filtis gaisa pūtējocim	Jab	1	5,00	5,00

4.4. Krājvertnes pārbaude

Krājvertnes apsekošana Mārupes pilsētā

- Īpašums atrodas 90 metrus no Mārupītes
- CKT 6 metri no krājvertnes
- Ūdens patēriņš mēnesī 10 m³

Krājvertnes pārbaudē konstatēts:

- 2 savstarpēji savienotas krājvertnes,
kopējais tilpums 8 m³

- pārbaudes laikā krājvertnes **pilnas līdz malām**
- pēc atsūkņēšanas otrajā krājvertnē redzams **tiešais izvads gruntī**
- krājvertnes **izved 2 līdz 3 reizes gadā**
- gruntī iesūcinātais **neattīrītu** notekūdeņu apjoms aptuveni **72 m³/gadā**

4.5. Septiņa pārbaude

Septiņa apsekošana Mārupes pilsētā

- Īpašums atrodas blakus meliorācijas grāvim
- CKT 10 metri no septiņa, **īpašnieks neplāno izbūvēt pieslēgumu**, jo tad būs jāmaksā par kanalizācijas pakalpojumu arī tam ūdens apjomam, kas tiek izmantots dārza laistīšanai

Septiņa pārbaudē konstatēts:

- **tvertnes lūkas diametrs kanalizācijas caurules lielumā.** Standarts nosaka, ka minimālais lielums ir 380 mm, bet Latvijā standarta LVS-NE-12566 prasības nav obligātas
- mazā lūkas diametra dēļ pārbaudē nevar neko redzēt un konstatēt. Nepieciešams speciāls aprīkojums: kamera vai spogulis, lukturis.
- ir izbūvētas infiltrācijas lauks ar uzstādītu sadales aku infiltrācijas lauka sākumā
- nav nekādas dokumentācijas, ko uzrādīt, **topogrāfijā** septiņš un infiltrācijas lauks **nav iemērīts**

- uz infiltrācijas lauka atrodas **elektrības sadalne** un iestādīta **koku/krūmu rinda**

4.6. Kas notiek pēc DKS pārbaudēm (uzraudzība)

- Speciālists apkopo pārbaudes materiālus (aktu reģistrēšana, fotogrāfiju apstrāde, analīžu rezultātu izskatīšana, salīdzināšana)
- DKS īpašniekam tiek nosūtīts ziņojums par DKS neatbilstību
- Speciālists pārbauda, vai ziņojumā norādītajā termiņā ir veikti neatliekamie pasākumi vides piesārņojuma novēršanai (piem. noslēgts tiešais izvads krājvertnei, vai veikta apkope NAI, atjaunota tās darbība)
- Speciālists uzrauga, vai krājvertnes tiek regulāri izvestas, kur iepriekš tas nav ticis darīts (pieprasa uzrādīt aktus vai čekus no asenizatoriem)
- Speciālists, kontrolē, vai ir uzsākts pieslēguma izbūves process
- Pārkāpēju lietu nodošana pašvaldības policijai administratīvā procesa uzsākšanai. Pēc Mārupes novada saistošajiem noteikumiem procesu līdz lietas izskatīšanai veic pašvaldības policija

Ziņojums par decentralizētās kanalizācijas sistēmas neatbilstību

Saskaņā ar noslēgto ārpakalpojuma līgumu SIA "AIRONI" Mārupes novada pašvaldības uzdevumā 24.08.2023 veica decentralizētās kanalizācijas sistēmas (turpmāk – DKS) pārbaudi Jūsu īpašumā [redacted] Mārupē (kad. Nr. [redacted]).

Pamatojoties uz pārbaudes laikā konstatēto, tika veikts sekojošs izvērtējums par DKS tehnisko atbilstību un apsaimniekošanas prasību ievērošanu:

1. Notekūdeņu krājvertnei ir tiešais izvads, pa kuru neattīrīti notekūdeņi tiek tieši novadīti vidē. Šāda krājvertne uzskatāma par nehermetisku, līdz ar to tās tehniskais stāvoklis neatbilst MK noteikumi Nr.384* 4.punkta 4.5.apakšpunktā noteiktajām prasībām;

4. Decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks vai valdītājs (turpmāk – decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieks): ././

4.5. nodrošina, ka šo noteikumu 3.3. apakšpunktā minētā notekūdeņu krājvertne ir hermētiska un tiek iztukšota tik regulāri, lai nepieļautu notekūdeņu noplūšanu, iztecēšanu vai iesūkšanos grunts slāņos, kā arī nepatīkamo smaku izplatīšanos vidē.

2. Notekūdeņi netiek izvesti atbilstoši krājvertnes lielumam un ūdens patērinam mājsaimniecībā. Jūsu ūdens patēriņš mēnesī (pēc "MKP" informācijas par periodu jūn.-aug.) ir 9 kubikmetri. Pie šī patēriņa 2 m3 krājvertne ir jāizved vismaz 4-5 reizes mēnesī. Tas nozīmē, ka netiek ievērotas MK noteikumu Nr.384* 4.punkta 4.5. apakšpunktā un saistošo noteikumu Nr.13/2023** 31.punktā noteiktās apsaimniekošanas prasības;

31. No notekūdeņu krājvertnēm notekūdeņus un nosēdumus izved atbilstoši krājvertņu tilpumam, izvešanas biežumu nosakot šādā kārtībā: ././

3. Nenodrošinot tvertnes hermētiskumu un neveicot krājvertnes izvešanu, notiek liela apjoma neattīrītu notekūdeņu iesūcināšana gruntī, kas neatbilst vides aizsardzības prasībām, kuras noteiktas MK noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" 42.punktā;

42. Neattīrītu ražošanas notekūdeņu, komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietuss kanalizācijas sistēmā ir aizliegta.

4. Nav dokumentu, kas apliecina, ka asenizators ir veicis notekūdeņu izvešanu, kas neatbilst MK noteikumu Nr.384 9.1.apakšpunkta prasībām;

Paldies par uzmanību!

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

